Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Saksbehandler	Telefon	Vår dato	Vår ref.	Arkivkode
Marianne Winther Riise	77 64 20 42	08.10.2018	2018/2997	
		Deres dato	Deres ref.	

Alle kommunene i Troms

Statsbudsjettet 2019 og det økonomiske opplegget for kommunene

Regjeringen la i dag, 8. oktober 2018, frem statsbudsjettet for 2019 (Prop. 1S 2018-2019).

Dette notatet gir en oppsummering av de viktigste elementene i statsbudsjettet for 2019 vedrørende kommuneøkonomi, det generelle økonomiske opplegget for kommunene og anslag på frie inntekter i 2019 for kommunene i Troms.

1 Kommuneøkonomien i 2018

Etter RNB 2018 er anslaget for kommunesektorens skatteinntekter i 2018 oppjustert med 2,4 mrd. kr., hvorav 2,1 mrd. kr. gjelder kommunene og 300 mill. kr. gjelder fylkeskommunene. Bakgrunnen er i hovedsak ekstraordinært store uttak av utbytter til personlig skatteytere for inntektsåret 2017.

Den samlede pris- og kostnadsveksten (kommunal deflator) anslås til 3,0 % i 2018, dette er 0,4 prosentpoeng høyere enn i RNB 2018. Kostnadsveksten skyldes økte strømpriser. Dette reduserer isolert realverdien av kommunesektorens inntekter i 2018 med 1,9 mrd. kr.

I 2018 blir det utbetalt over 2,7 mrd. kr. fra havbruksfondet til i alt 164 kommuner og 10 fylkeskommuner. Dette er ca. 460 mill. kr. mer enn anslått i RNB 2018.

De ekstra skatte inntektene er av engangskarakter og videreføres ikke til 2019. Dette i motsetning til kostnadsveksten som videreføres til 2019.

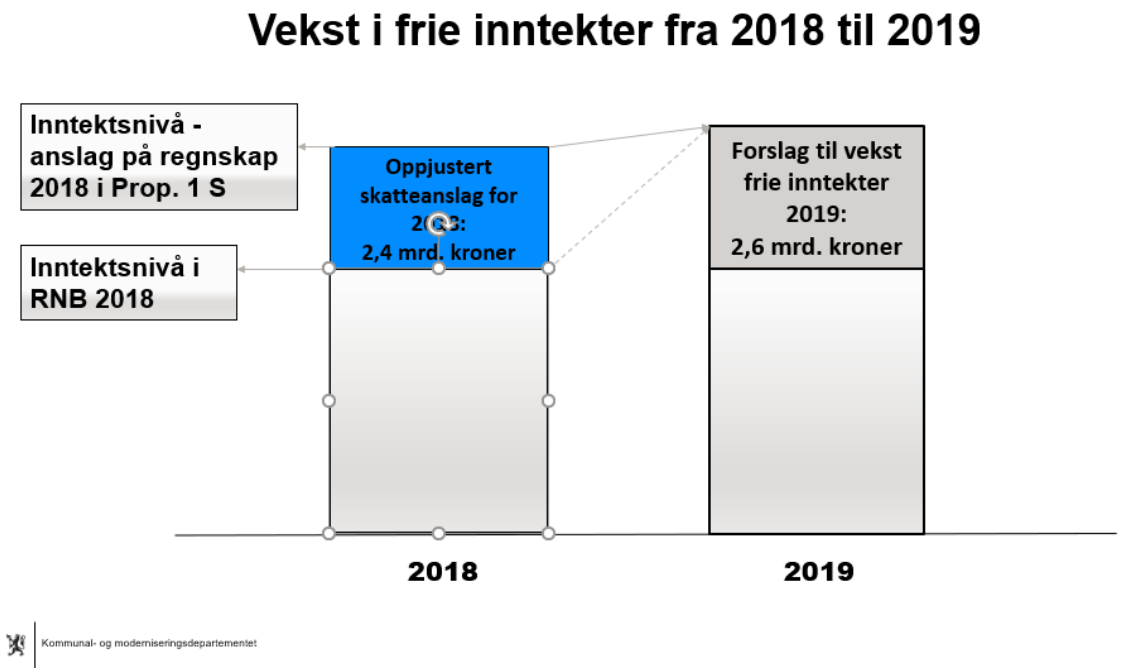
2 Generelt om kommuneopplegget i 2019

Regjeringen legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på ca. 2,6 mrd. kr., dette tilsvarer en realvekst på 0,7 %. Inntekstveksten er regnet fra anslått inntektsnivå i 2018 slik det ble anslått i RNB 2018.

Hele veksten i frie inntekter i 2019 gis til kommunene. Dette skyldes at kommunene anslås å få økte demografiutgifter i 2019. Fylkeskommunene ventes å få noe reduserte demografiutgifter de nærmeste årene, som følge av nedgang i aldersgruppen 16-18 år.

Særskilte satsinger innenfor veksten i de frie inntektene utgjør 500 mill. kr. for kommunene og 100 mill. kr. for fylkeskommunene.

I kommuneproposisjonen 2019 som kom i mai 2018 ble det lagt opp til en vekst i de frie inntektene for kommunene på mellom 2,6 og 3,2 mrd. kr. Veksten som det legges opp til i statsbudsjettet for 2019 er i nedre intervall av dette.

Figuren viser veksten i frie inntekter for 2019 regnet fra inntektsnivået slik det ble anslått i Revidert nasjonalbudsjett 2018 og fra oppdatert anslag på regnskap for 2018 i statsbudsjettet for 2019.

Den foreslåtte veksten i frie inntekter i 2019 på ca. 2,6 mrd. kr. er regnet fra anslått inntektsnivå for 2018 i Revidert nasjonalbudsjett 2018. Oppjusteringen av kommunesektorens skatteinntekter i 2018 med 2,4 mrd. kr. i statsbudsjettet for 2019 påvirker derfor ikke nivået på sektorens inntekter i 2019.

Når veksten regnes fra anslag på regnskap for 2018 blir inntektsveksten fra 2018 til 2019 lavere, siden nivået som veksten regnes fra er betydelig oppjustert sammenlignet med nivået i Revidert nasjonalbudsjett 2018.

Realveksten regnet fra RNB er 0,7 % mens realvekst fra anslag på regnskap er 0,1 %.

Tabellen under viser kostnader som må dekkes *innenfor* veksten i de frie inntektene:

	Kommuner (i mrd. kr.)	Fylkeskommuner (i mrd. kr.)	Kommunesktoren samlet (i mrd. kr.)
Vekst i frie inntekter 2019	2,6	0,0	2,6
Demografi	-1,6	0,6	-1,0
Pensjonskostnader	-0,5	-0,2	-0,7
Satsinger innenfor frie inntekter	-0,5	-0,1	-0,6
Handlingsrom uten effektivisering	**0,0**	**0,3**	**0,3**
Effektivisering 0,5 %	1,0	0,2	1,2
Handlingsrom med effektivisering	**1,0**	**0,5**	**1,5**

Endringer i befolkningssammensetning gir kommunene merutgifter på 1,6 mrd. kr. som må finansieres innenfor veksten i frie inntekter. Videre er veksten i kommunenes samlede pensjonskostnader anslått til 500 mill. kr. i 2019, ut over det som dekkes av den kommunale deflatoren. Disse kostnadene må også dekkes av veksten i de frie inntektene.

Bindingene på de frie inntektene i form av økte demografikostnader og pensjonskostnader utgjør for kommunene 2,1 mrd. kr.

I tillegg kommer regjeringens satsinger på tiltak finansiert *innenfor* de frie inntektene til kommunen på i alt 500 mill. kr.:

- 200 mill. kr. med opptrappingsplanen på rusfeltet.
- 200 mill. kr. begrunnes med tidlig innsats i skolen.
- 100 mill. kr. til opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering.

For kommunene er hele handlingsrommet innenfor den veksten i frie inntekter disponert på demografi, pensjon og regjeringens satsinger.

Regjeringen viser imidlertid til at handlingsrommet kan økes ved effektiv ressursbruk i kommunesektoren. Dersom kommunesektoren setter et effektiviseringskrav til egen virksomhet på 0,5 %, tilsvarer det 1,2 mrd. kr. for sektoren samlet i 2019. Kommunene vil slik kunne få økt handlingsrommet til ca. 1 mrd. kr. og fylkeskommunene 0,5 mrd.kr.

2.1 Kommunal deflator (årlig pris- og lønnsvekst i kommunesektoren i prosent)

For 2019 anslås deflator til 2,8 %. Det er anslått en lønnsvekst i kommunene på 3,25 %, dette utgjør 2/3 i deflator.

Følgende kostnadselementer er ikke dekket av deflatoren:

- Rentekostnader
- Pensjonskostnader er dekket i budsjettdeflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer enn lønnsveksten fanges ikke dette opp av deflatoren
- Demografikostnader

Kommunesektoren er dermed kompensert for anslått pris- og lønnsvekst på 2,8 % innenfor de foreslåtte inntektsrammer for 2019.

2.2 Kommunal skattøre og anslag på skatteinntekter i 2019

Skatt på alminnelig inntekt fra personlige skattytere deles mellom staten, kommuner og fylkeskommuner. Fordelingen bestemmes ved at det fastsettes maksimalsatser på skattørene for kommuner og fylkeskommuner.

I Kommuneproposisjonen 2019 ble det varslet at den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra mål om at skatteinntektene for kommunesektoren skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Det foreslås at den kommunale skattøren for 2019 reduseres med 0,25 prosentpoeng til 11,55 prosent.

Anslaget på kommunesektorens skatteinntekter i 2019 bygger bl.a. på 1,3 % sysselsettingsvekst og 3,25 % lønnsvekst fra 2018 til 2019.

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Tabell 3.3 i Prop.1S (2018-2019) viser de frie inntektene i 2018 og 2018, fordelt på skatteinntekter og rammetilskudd.

Fylkesmannen oppfordrer kommunene til å gjennomføre regelmessige beregninger på egne frie inntekter gitt utviklingen i skatteinngangen for kommunen og ikke minst for landet. Gitt omfordelingseffektene som ligger i inntektsutjevningen og ettersom de fleste kommunene i Troms har skatteinntekter på under 90 % av landsgjennomsnittet, er det utviklingen nasjonalt som har størst betydning.

Det er også viktig å være klar over at det i anslaget for skatteinntekter som legges til grunn i beregningen av frie inntekter i 2019 i statsbudsjettet, er forutsatt lik vekst for alle kommunene. Anslagene vil derfor være overvurdert for kommuner med lavere vekst i innbyggertallet enn landsgjennomsnittet siste år, og tilsvarende undervurdert for kommuner hvor veksten i innbyggertallet har vært større enn landsgjennomsnittet. Kommunene bør selv vurdere hva som er et realistisk skatteanslag for sin kommune i 2019.

2.3 Satsing på helse- og omsorg

Psykologer i kommunene
Fra 1. januar 2020 er det lovfestet at alle kommuner skal ha psykologkompetanse. Det har vært solid økning i rekruttering av psykologer i kommunene 2013-2018 og en ser at dette har medført flere lavterskeltilbud, bedre forebyggende helsearbeid, mer samarbeid med andre kommunale tjenester og med spesialisthelsetjenesten. Det foreslås å øke bevilgningen med 50 mill. kr. til rekruttering av psykologer i kommunene- tilsvarende 125 nye psykologer. Se nærmere omtale i Prp. 1 S (2018-2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Fastleger i kommunene
Det settes av 25 mill. kr. til styrking av rekruttering og stabiliteten til allmennlegetjenesten, til sammen 39. mill. kr. i 2019. Det skal kunne gis tilskudd både til nyopprettede avtalehjemler, faste stillinger og eksisterende hjemler/stillinger hvor det er rekrutteringsutfordringer.

Dagaktivitetstilbud for demente
Regjeringen foreslår 50 mill. kr. for å legge til rette for opprettelse av 450 nye plasser i dagaktivitetstilbud for demente, inkludert forhøyet tilskuddssats for 2019. Som følge av Stortingets vedtak 463 (2017-2018) har regjeringen hevet tilskuddssatsen fra 30 % til 50 % ved opprettelse av plasser i 2019. Målet er å bygge ut tjenestetilbudet før plikten for kommunene til å tilby et dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens gjøres gjeldene fra 1. januar 2020. Gjennom de årlige budsjettframleggende fra 2012 til og med 2019 har det blitt lagt til rette for i overkant av til sammen 8800 plasser. Det faktiske antallet plasser som finansieres av tilskuddet anslås til 3800 i 2018. Se nærmere omtale i Prp. 1 S (2018-2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser
For 2019 foreslår regjeringen 130 mill. kr. og en tilsagnsramme på 2 612,6 mill. kr. for å legge til rette for om lag 1500 heldøgns omsorgsplasser. 50 % av tilsagnsrammen skal i 2019 gå til ren netto tilvekst. Gjennom budsjettene for 2014-2018 er den statlige tilskuddsordningen forbedret og regjeringen har lagt til rette for flere søknader om tilskudd til heldøgns omsorgsplasser. Aktiviteten i ordningen har økt, og antallet plasser med innvilget tilskudd pr. år er i snitt om lag dobbelt sammenlignet med årene før 2014. Se nærmere omtale i Prp. 1 S (2018-2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Utskrivningsklare rus og psykisk helse
Det innføres betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og TSB (tverrfaglig spesialisert rusbehandling) i 2019. Det foreslås derfor å flytte 185 mill. kr. fra regionale helseforetak til kommunerammen. Når kommunene får plikt til å betale for utskrivningsklare pasienter også for disse fagområdene, likestilles psykisk helse og rus med somatikk. NB. Betalingsplikten gjelder oppholdskommunen. Se nærmere omtale i Prp. 1 S (2018-2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Opptrappingsplan for rusfeltet
Det foreslås 281 mill. kr. til Opptrappingsplanen for rusfeltet, hvorav 200 mill. kr. gjennom styrking av kommunenes frie inntekter og 81 mill. kr. gjennom tverrdepartemental oppfølging av opptrappingsplanen. Se nærmere omtale i Prp. 1 S (2018-2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering
Regjeringen foreslår 100 mill. kr. til opptrappingsplanen for habilitering og rehabilitering som en del av kommunenes frie inntekter. Med dette har regjeringen fulgt opp målsettingen om 300 mill. kr. i stimuleringsmidler til opptrappingsplanen i perioden 2017-2019. Midlene fordeles etter delkostnadsnøkkelen for sosialhjelp. Se nærmere omtale i Prp. 1 S (2018-2019) for Helse- og omsorgsdepartementet.

2.4 Barnehage

Regjeringen foreslår å utvide dagens ordning med gratis kjernetid for 3-,4-, og 5-åringer til også å omfatte 2-åringer. Forslaget vil gi familier med lav inntekt et rimeligere barnehagetilbud og bidra til økt barnehagebruk for familier med lav inntekt, og bedre integreringen og språkopplæringen blant minoritetsspråklige barn. Rammetilskuddet økes i denne forbindelse med 45,7 mill. kr. i 2019.

I tillegg foreslår regjeringen ca. 10 mill. kr. til opprettelse av nye studieplasser for barnehagelærere. Dette vil bidra til økt tilgang på barnehagelærere.

Maksimal foreldrebetaling øker med 50 kr. pr. mnd. fra 1. august 2019. Som følge av dette reduseres rammetilskuddet til kommunene med 65,8 mill. kr. i 2019.

2.5 Skole (lærernorm)

Siden 2005 er det bevilget øremerkede midler som har sikret flere lærere i grunnskolen. Høsten 2018 ble lærernormen i grunnskolen innført, og det ble bevilget totalt 1,4 mrd. kr. i 2018. I 2019 foreslår regjeringen å videreføre den øremerkede bevilgningen til flere lærerårsverk med 1,468 mrd. kr. I tillegg er 200 mrd. kr. av veksten i de frie inntektene til kommunene begrunnet med en særskilt satsing på tidlig innsats i skolen, som blant annet benyttes til flere lærerårsverk ved opptrapping av lærernormen i 2019.

Både de 200 mill. kr. av veksten i frie inntekter og om lag 1 mrd. kr. av den øremerkede bevilgningen vil bli fordelt til kommunene etter grunnskolenøkkelen. Dette gjør det mulig å øke lærertettheten også i kommuner som allerede oppfyller kravet i lærernormen. Se nærmere omtale i Prp. 1 S (2018-2019) for Kunnskapsdepartementet.

2.6 Korreksjonssaker

Ved pålegg om nye eller utvidede oppgaver for kommunesektoren, avvikling av oppgaver eller regelendringer som har økonomiske konsekvenser, skal kommunesektoren kompenseres eller trekkes i frie inntekter på grunnlag av beregnet endring i økonomisk belastning. Disse endringene kommer i tillegg til veksten i frie inntekter. Dette er såkalte korreksjonssaker og er

omtalt i sin helhet i tabell 7.20 i budsjettproposisjonen s. 181. Under vises kun saker som er aktuelle for kommunene.

Endringer i finansiering, herunder innlemminger i rammetilskuddet

- Boligsosialt kompetansetilskudd, 15,6 mill. kr.
- Tilskudd til boligsosialt arbeid, 8,9 mill. kr.
- Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenesten, -5,6 mill. kr.

Korreksjoner

- Økt inntektsgrense for gratis kjernetid i barnehage fra 1. august 2018, helårseffekt, 47,1 mill. kr.
- Gratis kjernetid i barnehage for 2-åringer fra familier med lav inntekt fra 1. august 2019, 47,7 mill. kr.
- Økt foreldrebetaling i barnehage med 110 kr. pr. mnd. fra januar 2018, helårseffekt, -21,9 mill. kr.
- Økt foreldrebetaling i barnehage med 50 kr. pr. mnd. fra 1. august 2019, -65,8 mill. kr.
- Skjønnstilskudd, engangsbevilgning i 2018 til retaksering ifm. endring i eiendomsskatt, -74,5 mill. kr.
- Kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialiserte behandling av rusavhengighet, 185 mill. kr.
- Takstoppgjør for allmennleger i 2018, helårseffekt, 100 mill. kr.
- Statlig og private skoler, økning i elevtall, -103 mill. kr.

2.7 Toppfinansieringsordning for ressurskrevende tjenester

På bakgrunn av utgiftsveksten de siste årene foreslår regjeringen en moderat endring av ordningen i 2019. Innslagspunktet prisjusteres, og økes med kr. 50 000 utover dette. Det nye innslagspunktet blir da kr. 1 320 000.

Kompensasjonsgraden foreslås uendret på 80 %.

2.8 Kommunereformen

I følge regjeringen er det særlig to forhold som gjør det nødvendig å jobbe videre med kommunesammenslåinger:

- Små kommuner har for liten kapasitet og kompetanse
- Det er behov for en mer helhetlig og bærekraftig samfunns- og næringsutvikling

Kommunereformen vil derfor fortsette. Det blir gode og langsiktige økonomiske virkemidler for kommuner som ønsker å slå seg sammen. Fordi småkommuner vil oppleve størst utfordringer, er det også de som får de sterkeste insentivene til å slå seg sammen.

Regjeringen slår sammen tilskuddene til dekning av engangskostnader og reformstøtte. Det nye tilskuddet vil bli utbetalt allerede ved nasjonalt vedtak om sammenslåing. (tidligere ble reformstøtten først utbetalt når nye kommuner faktisk trådte i kraft).

Tabell 6.2 Standardisert modell for engangstilskudd ved kommunesammenslåing. Tall i mill. kroner.

Antall kommuner og innbyggere i sammenslåingen	0–14 999 innbyggere	15–29 999 innbyggere	30–49 999 innbyggere	Over 50 000 innbyggere
2 kommuner	25 mill.	35 mill.	40 mill.	50 mill.
3 kommuner	35 mill.	45 mill.	50 mill.	60 mill.
4 kommuner	45 mill.	55 mill.	60 mill.	70 mill.
5 kommuner	55 mill.	65 mill.	70 mill.	80 mill.

I standardmodellen for engangstilskudd er minstesatsen for to kommuner under 15 000 innbyggere som slår seg sammen 25 millioner kroner. Deretter økes tilskuddsbeløpet med 10 millioner kroner per ny kommune i sammenslåingen.

Vi fortsetter med inndelingstilskuddet, som gir kompensasjon for tap av basistilskudd og nedgang i distriktstilskudd. Full kompensasjon gis i 15 år, deretter trappes det ned over 5 år.

Kommuner som vurderer kommunesammenslåing, skal også få støtte til å informere og spørre innbyggerne om retningsvalget. Hver kommune vil kunne få 100 000 kroner til dette arbeidet.

Fylkesmannen vil fortsatt ha en sentral rolle i kommunereformen. Hvert embete styrkes i denne forbindelse med 1,3 mill. kr. til nye årsverk.

Det settes ikke tidsfrister for vedtak om sammenslåinger nå. Departementet vil fortløpende følge opp vedtak fra kommuner om sammenslåing, og sørge for at disse vedtas av Kongen i statsråd.

3. Vekst i frie inntekter for kommunene i Troms

Tabellen på neste side viser anslag på frie inntekter i 2019 for kommunene i Troms og anslått nominell vekst og realvekst, målt fra anslag på oppgavekorrigert regnskap 2018. Realveksten tar hensyn til anslått lønns- og prisvekst i 2019 på 2,8 % (kommunal deflator).

Kommune	Anslag på frie inntekter 2019 (1000 kr.)	Anslag på oppgavekorrigert vekst 2018-2019 (1000 kr.)	Nominell vekst 2018-2019 (prosent)	Realvekst 2018-2019 (prosent) (kommunal deflator er 2,8 %)
1929 Berg	75 668	4 574	6,4	3,6
1928 Torsken	88 495	4 270	5,1	2,3
1922 Bardu	247 916	9 368	3,9	1,1
1941 Skjervøy	202 031	7 133	3,7	0,9
1931 Lenvik	736 767	25 323	3,6	0,8
1924 Målselv	411 373	12 322	3,1	0,3
1933 Balsfjord	364 726	10 466	3,0	0,2
1903 Harstad	1 415 934	38 074	2,8	0,0
1917 Ibestad	110 230	2 752	2,6	-0,2
1927 Tranøy	125 805	3 236	2,6	-0,2
1902 Tromsø	4 044 087	98 618	2,5	-0,3
1936 Karlsøy	171 515	4 095	2,4	-0,4
1926 Dyrøy	99 077	2 206	2,3	-0,5
1939 Storfjord	147 301	3 337	2,3	-0,5
1942 Nordreisa	309 509	6 951	2,3	-0,5
1943 Kvænangen	114 258	2 551	2,3	-0,5
1920 Lavangen	93 573	1 942	2,1	-0,7
1911 Kvæfjord	205 892	3 997	2,0	-0,8
1925 Sørreisa	211 712	3 950	1,9	-0,9
1940 Kåfjord	159 476	2 753	1,8	-1,0
1913 Skånland	204 500	3 369	1,7	-1,1
1923 Salangen	148 214	2 457	1,7	-1,1
1938 Lyngen	221 965	2 852	1,3	-1,5
1919 Gratangen	90 301	861	1,0	-1,8
Skjønnsmidler som fordelest gjennom året	*14 231*	*4 197*		
Troms	**10 014 556**	**261 654**	**2,7**	**-0,1**
Hele landet	**315 086 249**	**8 952 117**	**2,9**	**0,1**

Fra 2018 til 2019 er det på landsbasis anslått en nominell vekst på 2,9 % og en realvekst på 0,1 % i kommunenes frie inntekter (fra anslag på oppgavekorrigert regnskap for 2018). Kommunene i Troms anslås samlet sett å få en nominell vekst i de frie inntektene på 2,7 % og en realnedgang på 0,1 %.

Vi gjør oppmerksom på at dette vekstanslaget inkluderer en oppjustering av skatteinntektene i kommunesektoren i 2018 på 2,4 mrd. kr. i Prop. 1 S for 2019. Bakgrunnen er i hovedsak ekstraordinært store uttak av utbytter til personlig skatteytere for inntektsåret 2017.

I all hovedsak kan variasjonen i veksten mellom kommunene forklares med utvikling og endring i befolkningen, endringer i skjønnstilskuddet og andre endringer i inntektssystemet.

I Troms har 7 av 24 kommuner vekst som er høyere enn realveksten på landsbasis (0,1 %).

16 av kommunene i Troms har realnedgang i frie inntekter for 2019.

4 Skjønnsmidler i 2019

Skjønnsrammen til Fylkesmannen i Troms og Finnmark ble samlet redusert i 2019 med 25 mill. kr (16 %), til 131,6 mill. kr. Reduksjonen er begrunnet med en gradvis utjevning av forskjeller i basisrammen pr. innbygger, mellom fylkene, ref. Kommuneproposisjonen for 2019.

Det vises her til Fylkesmannen i Troms sitt brev til Kommunal- og moderniseringsdepartementet av 13. september 2018, som er frigjort i forbindelse med offentliggjøringen av statsbudsjettet, der fordeling av skjønnsmidler pr. kommune i Troms og fordelingskriteriene fremgår. Brevet vil bli lagt ut på våre hjemmesider sammen med fordelingsmodellen (excel-fil) og annet materiell om statsbudsjettet 2019.

5 Inntektssystemet

Regionalpolitiske tilskudd prisjusteres, med unntak av Regionsentertilskuddet.

Distriktstilskudd Nord- Norge

Nord-Norge og Namdalstilskudd prisjusteres, nye satser er som følger:

	Sats pr. innbygger 2019 (kroner)	**Sats pr. innbygger 2018 (kroner)**
Troms (utenfor tiltakssonen)	3 371	3 279
Tiltakssonen i Troms	3 972	3 864

Småkommunetillegg til kommuner med under 3 200 innbyggere:

15 av16 kommuner i Troms som kvalifiserer til småkommunetillegg har en verdi på Distriktsindeksen som er lavere enn grensen for at småkommunetillegget reduseres. Kun Skånland, med en Distriktsindeks på 36 får redusert satsen til 5 130. Oversikt over verdi på Distriktsindeksen finnes i grønt hefte tabell D-k.

Satser småkommunetillegg 2019 er prisjustert, nye satser er som følger:

	Småkommunetillegg pr. kommune utenfor tiltakssonen (1000 kr.)	**Småkommunetillegg pr. kommune, kommuner i tiltakssonen (1000 kr.)**
Distriktsindeks 0-35	5 698	12 341
Distriktsindeks 36-38	5 130	11 107

Inntektsgarantiordningen (INGAR)
Inntektsgarantiordningen i inntektssystemet for kommunene er en overgangsordning som sikrer at alle kommuner har en vekst i rammetilskuddet fra ett år til det neste som i 2019 er lavere enn 400 kroner per innbygger under landsgjennomsnittet. Det gjøres ingen endringer i denne ordningen i 2019.

Regionsentertilskudd
Tilskuddet går til kommunene der det er fattet et nasjonalt vedtak om sammenslåing i perioden for kommunereformen, og som etter sammenslåingen får om lag 8 000 innbyggere. Tilskuddet tildeles med en sats pr. innbygger på kr. 66 og en sats pr. sammenslåing på 3,158 mill. kr. Satsene er satt slik at 40 % av tilskuddet fordeles med en sats pr. innbygger og 60 % med en sats pr. sammenslåing. Kommuner som mottar storbytilskudd kan ikke motta regionsentertilskudd. Det er avsatt 200 mill. kr. i 2019 til dette formålet.

Midlene er fordelt pr. kommune i grønt hefte, tabell 1-k. I Troms gjelder dette Torsken, Tranøy, Berg og Lenvik. Midlene bør brukes til fellestiltak for den nye sammenslåtte kommunen.

Veksttilskudd
Veksttilskuddet gis til kommuner med særlig høy befolkningsvekst. For 2019 foreslås at veksttilskuddet gis til kommuner som gjennom den siste treårsperioden har hatt en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst som er høyere enn 1,4 % (samme grense som 2018). Satsen pr. innbygger utover vekstgrensen prisjusteres og settes til kr. 58 792.

I Troms er det bare Lavangen og Torsken som mottar veksttilskudd i 2019, ref. tabell 1-k i grønt hefte.

Overgangsordning til kommuner som slår seg sammen
Fra og med 2019 vil denne kompensasjonen bli gitt til aktuelle kommuner gjennom innbyggertilskuddet med særskilt fordeling, ref. grønt hefte tabell C-k. I Troms er denne

ordning kun aktuell for Skånland og Lenvik som mottar henholdsvis kr. 47 000 og kr. 2 805 000 i 2019.

Kompensasjon for bortfall av eiendomsskatt på produksjonsutstyr og installasjoner
I forbindelse med statsbudsjettet 2018 vedtok Stortinget å frita produksjonsutstyr og -installasjoner for eiendomsskatt fra og med 2019. Regelendringene skal fases inn over syv år. Forslaget vil gi næringslivet skattelettelser og bedre rammebetingelser, men tilsvarende redusert eiendomsskatt til kommunene.

Stortinget har bedt regjeringen sørge for at det gis tilnærmet full kompensasjon til kommuner som får redusert eiendomsskatt som følge av lovendringen, begrenset oppad til 500 millioner kroner. Ettersom lovendringen fases inn over 7 år, vil også kompensasjonen fases inn over 7 år. I 2019 vil derfor 71 millioner kroner gis til kommuner som får lavere inntekter som følge av lovendringene. Som følge av lovendringen må kommunene retaksere de berørte anleggene. I 2018 får kommunene 72,5 millioner kroner i kompensasjon for kostnadene dette medfører, ref. brev til kommunene i Troms fra Fylkesmannen av 22. juni 2018. Midlene vil bli fordelt etter 1. november 2018.

For øyeblikket vet vi ikke hvordan lovendringene vil slå ut for enkeltkommuner. Først når den pågående retakseringen er gjennomført, vil kommunene ha informasjon om hvordan dette vil slå ut for dem økonomisk. KMD vil da kartlegge de kommunevise utslagene og fordele kompensasjonen på kommunene. Regjeringen vil komme tilbake med omtale av dette i revidert nasjonalbudsjett 2019.

Vi minner om at kommunene i KMDs nettløsning Frie inntekter kan se fordelingen av rammetilskuddet og anslaget på skatteinntektene for 2019.

Fylkesmannen står til rådighet dersom det skulle være behov for ytterligere informasjon om det økonomiske opplegget for kommunene i 2019.

Marianne Winther Riise, 776 42042, fmtrmwr@fylkesmannen.no

Med hilsen

Jan-Peder Andreassen
kommunaldirektør

Marianne Winther Riise
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ikke håndskrevne signatur.